

پایان مختار ، آغاز يك راه

مختار جمعه شب به پرده آخر مي‌رسد. جنجالي‌ترین شخصیت این سال‌های تلویزیون جمعه در پایان راهش تصویر خواهد شد. «از شك به يقين رسیده‌اي» ...

جام جم آنلاین: مختار جمعه شب به پرده آخر مي‌رسد. جنجالي‌ترین شخصیت این سال‌های تلویزیون جمعه در پایان راهش تصویر خواهد شد. «از شك به يقين رسیده‌اي»؛ که ضربت شمشیر و زیرک‌اش را توأمان به خدمت گرفت تا میان عقل و دل، نام و ننگ، دین و دنیا، آن را برگزیند که باید. اکنون دیگر مختار، شمایل همه قهرمانانی است که پیشتر، تنها نامشان را در تاریخ خوانده یا شنیده‌ایم.

قسمت آخر سریال مختارنامه با تصویر شهادت مختار، جمعه شب روی آنتن مي‌رود. جمعه هفتم مرداد پس از پخش قسمت‌های مختلف و روایت مقاطع زندگی و قیام مختار ثقفی و در حالی‌که او در نبردی جانانه به جنگ تزویر مي‌رود، آخرین قسمت این سریال فاخر، به پایان مي‌رسد.

در طول 11 ماه پخش این سریال طیف‌های گوناگونی جذب این شخصیت شده‌اند که ماجراهای عجیبی را از سر مي‌گذرانند؛ شخصیتی که در ابتدا به نظر مي‌رسید آنچنان که باید پا در رکاب ندارد و تردیدهایش چنان او را در میان گرفته‌اند...

که خلاصی از آن چندان آسان نیست. اما ضمیر روشنش او را به آنجایی رساند که همه دودلی‌ها و شك‌ها را وا مي‌نهد و آنگاه که پا در میدان مي‌گذارد با تمام وجود، يك تنه و استوار بیرق «بالتارات الحسين»؛ را برافراشته مي‌سازد «مختارنامه»؛ از آن دست آثاری است که گذشت زمان جایگاهش و تأثیرش را بر مخاطب بهتر آشکار مي‌کند. اگر چه در کوتاه‌مدت نیز توانسته است، انبوهی از بینندگان داخل و خارج از کشور را با خود همراه کند و البته واکنش‌های بسیاری را نیز در بعضی از کشورهای دنیا برانگیزاند. مختارنامه به شهادت آنچه در اخبار رسمی و غیررسمی آمده، تأثیرگذارترین سریال مذهبی - تاریخی تلویزیون ما در سال‌های پس از انقلاب بوده است.

قیام مختار و این‌که او به خونخواهی قاتلان امام حسین(ع) به پا خاست، خود محل حرف و حدیث‌های بسیاری است که چه در خود سریال و چه در برنامه «هنگام درنگ»؛ که پس از سریال مختار پخش می‌شد، نقاط تاریک بسیاری را روشن کرد و با آن‌که کار ساخت آن از سال‌ها پیش آغاز شده بود، اما با توجه به شرایط امروز کشور، حرف‌های شنیدنی و عبرت‌آموزی در دل خود داشت. از خیانت خودی‌ها و یاران مختار، تا اختلاف‌افکنی‌های دشمن شادکن گرفته و نیز فکر و حيله دشمنان.

با پخش سریال مختار به نظر مي‌رسد، تلویزیون توانسته در نشان دادن يك «قهرمان»؛ که آرایی‌های مذهبی محکمی دارد، به خوبی عمل کند. «الگو»؛ بی‌جامع و چندوجهی که از ابتدا مخاطب را با خود درگیر می‌کند و پله‌پله او را با شخصیتی آشنا می‌کند که انگار پیشتر هرگز او را ندیده است. این فرآیند شکل‌گیری از شخصیت‌های مختارنامه در این اثر دیده می‌شود. شخصیت‌هایی چون عمره، ناربه، کیان ایرانی و دیگر یاران و نزدیکان مختار به خوبی پرداخت می‌شدند و از سوی دیگر شخصیت‌های منفی این سریال نیز «تخت»؛ و «یک‌وجهی»؛ دیده نمی‌شوند. شخصیت‌هایی چون عبیدالله بن زیاد، عمر سعد، شمر، حرمه و دیگران هر کدام از منظر کاملاً تازه‌ای تصویر شده‌اند، ساخت سریال مختارنامه نشان داد که تا چه اندازه می‌توان از «ظرفیت‌ها»؛ نمایشی برای تبیین حقیقت شخصیت‌های مهم تاریخی استفاده کرد. اگر چه فردا سریال مختارنامه به پایان مي‌رسد، اما به نظر مي‌رسد این اثر، آغاز راه بزرگی است که پیش‌روی هنرمندان و مسوولان و اصحاب فن گشوده شده است. مختار نشان داد ما توانایی ساخت آثاری را داریم که می‌تواند بیشتر از آنچه که تاکنون دیده‌ایم به چشم آیند و بدرخشند.

مختار به روایت آمار

بیش از چند سال از زمانی که میرباقری به عوامل صدا و دوربین پروژه بزرگ مختارنامه فرمان حرکت داد، می‌گذرد. بهار سال 83 بود که تعدادی از مطرح‌ترین عوامل سریال سازی در کویر کاشان گرد هم آمدند و اولین صحنه‌های مختارنامه را ضبط کردند. اولین تصاویر مربوط به آن بخش از ماجرا بود که مسلم ابن عقیل «امین زندگانی»؛ به سوی کوفه حرکت می‌کند و ابن کامل «عنایت شفیعی»؛ و کیان ایرانی «رضا رویگری»؛ به استقبال او می‌آیند.

8 سال بعد میرباقری و همراهانش دوباره به کویر کاشان برگشتند. این بار برای بستن پرونده فیلمبرداری از این پروژه تاریخی. در فاصله این 8 سال مجموعه عوامل مختارنامه لوکیشن‌های متنوعی را تجربه کردند. آنها بار سفر را به شهرهای آبادان، شوشتر، شاهرود

و ورامین بستند و در هر شهر بخشی از داستان را جلوی دوربین بردند. اما اصلی‌ترین و محوری‌ترین لوکیشن، احمدآباد مستوفی واقع در جنوب غربی اتوبان آزادگان تهران بود؛ یعنی جایی که اصلی‌ترین دکورهای مجموعه شهر کوفه، مکه و مدائن در آن بنا شده بود.

این دکورها 17 هکتار از مساحت احمدآباد را اشغال کرده‌اند. اگر همین الان به احمدآباد مستوفی سری بزنید می‌توانید حس حضور در جایی را که به شدت به شهر کوفه 1400 سال پیش نزدیک است، حس کنید. بازارهای مختلف کوفه، دار الاماره، زندان کوفه و گورستانش در این لوکیشن بنا شده‌اند. همچنین می‌توانید خانه مختار و کیان و دیگران را از نزدیک تماشا کنید.

آمار و ارقام می‌گویند که در ماجرای ضبط سریال مختارنامه دوربین در 333 لوکیشن کاشته شده است. ما حاصل این تلاش ضبط حدود 700 سکانس بوده که در 40 قسمت سریال مختارنامه مورد استفاده قرار گرفته است. در این مدت 110 بازیگر اصلی و 400 بازیگر فرعی جلوی دوربین رفته‌اند. البته نباید از تلاش‌های هنروران که تعدادشان به حدود 100 هزار نفر می‌رسد هم غافل بود. لوکیشن اصلی در احمدآباد مستوفی واقع در جنوب غربی اتوبان آزادگان تهران بود و دکورهای مختارنامه توسط « محسن شاه ابراهیمی؛ مدیر هنری و « جلیل فتوحی‌نیا؛ طراح صحنه و گروه ساخت و ساز، ساخته شد. اصلی‌ترین دکورهای مجموعه شهر کوفه، مکه و مدائن بود که در زمین‌های کشاورزی منطقه احمدآباد مستوفی بنا شد. ماجراهای مختار را می‌توان به 3 بخش تقسیم کرد. در این سریال او را در 3 مقطع جوانی، میانسالی و کهنسالی دیدیم که در هر دوره چهره‌پردازی‌اش کاملاً با دوره‌های دیگر متفاوت بود.

در پروژه مختار بازیگران روزهای دشوار و در عین حال شیرینی را پشت سر گذاشتند. « فریبرز عرب‌نیا؛ « رضا رویگری؛ مختارنامه را در حالی به پایان رساندند که در حین کار چندین بار دچار مجروحیت و مصدومیت شدند. افتادن از اسب و ضربه خوردن با شمشیر مهم‌ترین خطراتی بود که بازیگران را تهدید می‌کرد.

نگارش فیلمنامه مختارنامه در سال 80 یعنی 3 سال پیش از کلید خوردنش آغاز شد. در فاصله این 3 سال گروه مشغول پیش تولید سریال بودند.

جمعه شب در سریال مختارنامه، مختار ثقفی با شهادتش آزادی و آزادی را فریاد خواهد زد. در این قسمت مختار برخی از یاران نزدیک و موثر خود را به خروج از کوفه تشویق می‌کند و با غسل شهادت آماده رویارویی با آل زبیر می‌شود. همزمان و در جبهه آل زبیر میان سپاهیان بر سر نبرد با مختار اختلاف‌نظرهایی بروز می‌کند که کار را بر مصعب سخت و پیچیده می‌کند.

مخاطبان سریال مختارنامه همچنین در این قسمت شاهد چند سکانس درخشان خواهند بود. سخنرانی حماسی و پُرشور مختار در جمع یارانش و نیز نبرد جانانه او با دو فرمانده عرب و دو فرمانده ایرانی‌اش - یعنی « سائب بن مالک؛ « عبدالرحمن بن شریح؛ « یزدان؛ « و « مهران؛ - بخش‌های هیجان‌انگیز قسمت پایانی سریال مختارنامه خواهد بود.